

Til offentliggørelse

SAMMENFATNING AF AFRAPPORTERING OM HABILITET

1. BAGGRUND

Horten har for Fredericia Kommune foretaget en advokatundersøgelse af en række forhold vedrørende blandt andet kommunens grundsalg til den tidligere borgmester Jacob Bjerregaard Jørgensen og kommunens behandling af en række aktindsigtssager. Advokatundersøgelsen offentliggøres i sin helhed.

Ud over advokatundersøgelsen har Horten udarbejdet denne afrapportering vedrørende oplysninger, som Horten har noteret i forbindelse med advokatundersøgelsen, og som navnlig vedrører forhold angående den tidligere borgmesters og kommunaldirektør Annemarie Schou Zacho-Broes habilitet.

Da afrapporteringen i sin helhed ikke er egnet til offentliggørelse, har vi udarbejdet nærværende sammenfatning af afrapporteringen.

2. BAGGRUNDEN FOR AFRAPPORTERINGEN OM INHABILITET

Da Fredericia Kommunes Økonomiudvalg vedtog det detaljerede opdrag for advokatundersøgelsen, blev Horten bedt om at inddrage andre forhold, vi måtte blive opmærksomme på, og som havde relevans for sagen.

Afrapportering omfatter blandt andet oplysninger, som Horten har noteret i forbindelse med en række af de interviews, der er gennemført som led i advokatundersøgelsen, og interviews, der har haft til formål at afdække omstændighederne ved to konkrete personalesager. Under disse interviews har vi modtaget forklaringer om rygter om og oplevelser af, at den tidligere borgmester og kommunaldirektøren skulle have haft en relation af nær karakter. Den tidligere borgmester og kommunaldirektøren har overfor os afvist rygterne.

Vi er bevidste om de særdeles omfattende, uønskede og ubehagelige konsekvenser, som omtale af denne sag vil have for de involverede. Det ville dog ikke være muligt for os at beskrive forholdene omkring den manglende orientering af Økonomiudvalget, jf. nedenfor, uden at vi omtaler rygterne. Vi har således

ikke kunnet afgive en retligt retvisende afrapportering til kommunen uden at sætte ord herpå.

Horten har ikke haft til opdrag – og det har heller ikke været muligt for os under de givne rammer – at fastlægge karakteren af relationen mellem den tidligere borgmester og kommunaldirektøren. Vi har derfor ikke taget stilling hertil.

3. DEN RETLIGE VURDERING AF SAGEN

Vi har fokuseret på, om henvendelserne om relationens karakter er håndteret korrekt i forhold til orientering af Økonomiudvalget. Det bemærkes, at dette spørgsmål er retligt relevant, *uanset* hvilken karakter relationen mellem den tidligere borgmester og kommunaldirektøren har haft.

Vores konklusion er for så vidt angår håndteringen følgende:

Økonomiudvalget burde tidligere end 17. december 2020 være blevet underrettet om henvendelserne mv. om karakteren af relationen mellem den tidligere (daværende) borgmester og kommunaldirektøren, så udvalget kunne have foretaget en vurdering af behovet for og truffet beslutninger om eventuelle tiltag. Dette gælder, selv om rygterne har været kendt af i hvert fald nogle af byrådsmedlemmerne.

Vi finder således, at det er kritisabelt, at Økonomiudvalget ikke blev orienteret om henvendelserne om relationens karakter og rygterne herom på et væsentligt tidligere tidspunkt end 17. december 2020. Dette burde efter vores vurdering i hvert fald være sket, da kommunaldirektøren i oktober 2019 modtog en anonym mail om rygterne om relationen, herunder fordi denne mail blandt andet også indeholdt mere generelle trusler om at "udstille byen i en pinlig sag" mv. Afsenderen anførte at være "en foruroliget medarbejder". Tilsvarende burde Økonomiudvalget på sit møde den 11. december 2020 være blevet orienteret om, at der den 8. december 2020 havde været konkrete henvendelser fra medierne om rygterne om relationen.

Vi finder endvidere, at det er kritisabelt, at orienteringen, da den skete 17. december 2020, hvor Økonomiudvalget drøftede spørgsmålet om tillid til kommunaldirektøren, ikke omfattede oplysninger om den anonyme mail.

Vi finder endvidere, at den tidligere borgmester og kommunaldirektøren var inhabile i forhold til beslutningerne om ikke at orientere Økonomiudvalget om henvendelserne, og at det derfor var kritisabelt, at de deltog i, henholdsvis traf beslutningerne om, at Økonomiudvalget ikke skulle orienteres om henvendelserne om relationens karakter, herunder den anonyme mail fra oktober 2019. De var inhabile i forhold til disse beslutninger, da oplysningerne omhandlede rygter om private forhold. Dette gælder, *uanset* om der rent faktisk måtte være eller have været en inhabilitetsskabende relation mellem dem.

Den tidligere borgmester eller kommunaldirektøren burde derfor have overladt det til 1. viceborgmester at tage stilling til, om Økonomiudvalget skulle orienteres.

-0-

To væsentlige grundsten i kommunestyret er, at forvaltningen, som en kommunaldirektør er øverste administrative chef for, er "hele byrådets forvaltning", og at en borgmester ikke har kompetence til at beslutte, hvordan konkrete sager i forvaltningen skal behandles. Er der en inhabilitetsskabende relation mellem en borgmester og en kommunaldirektør, forrykkes disse to grundlæggende styringsmekanismer for kommunestyret på afgørende vis.

En mere fast og langvarig relation vil kunne medføre *generel inhabilitet*, hvilket ville indebære, at begge ville være afskåret fra at besidde deres respektive positioner i kommunen. I tilfælde af en mindre fast relation vil det kunne medføre inhabilitet i forhold til konkrete sager (*speciel inhabilitet*).

Hvis der foreligger inhabilitet, vil dette indebære en risiko for, at såvel konkrete sager i forvaltningen kan være påvirket af uvedkommende hensyn, som at forvaltningens betjening af udvalg og byråd kan være det.

Det vil således være i strid med grundlæggende principper i kommunestyret, hvis der foreligger en inhabilitetsskabende relation mellem en borgmester og en kommunaldirektør.

4. OPFØLGNING PÅ AFRAPPORTERINGEN

Vi har nøje overvejet, om afrapporteringen bør give anledning til yderligere tiltag, og i givet fald hvilke.

I disse overvejelser er blandt andet indgået, at den tidligere borgmester og kommunaldirektøren begge har afvist, at der er eller har været en sådan relation, og at vi er bevidste om, at rygter af denne slags kan være vanskelige – måske umulige – at komme til livs, og at yderligere omtale heraf vil have betydelige negative konsekvenser for begge personer.

Samlet finder vi dog, at den manglende orientering af Økonomiudvalget om henvendelserne om relationens karakter, og den tidligere borgmesters og kommunaldirektørens deltagelse i disse beslutninger om ikke at orientere Økonomiudvalget, trods det at de var inhabile i forhold hertil, indebærer tilsidesættelse af væsentlige pligter. Dertil kommer, at konsekvenserne, hvis der har været en inhabilitetsskabende relation, ville være særdeles alvorlige. Vi finder derfor, at kommunen samlet set ikke kan sidde dette overhørig.

En advokatundersøgelse kan – med de midler og muligheder, der her er til rådighed – ikke komme en afklaring nærmere. Vi har derfor orienteret kommunen om, at vi finder, at kommunen bør anmode politiet om at foretage en politimæssig efterforskning med henblik på at vurdere, om der er grundlag for en

strafferetlig forfølgning. En politimæssig efterforskning er særlig relevant, hvis kommunen finder, at der som følge af inhabilitet kan være indgået usaglige hensyn ved behandlingen af konkrete sager i kommunen.

En politimæssig efterforskning vil kunne omfatte spørgsmålet om, hvorvidt undladelsen af at orientere Økonomiudvalget udgjorde en overtrædelse af straf-sanktionerede bestemmelser. En sag herom vil kunne omfatte ikke alene borgmesteren og kommunaldirektøren, men i princippet også øvrige politikere. Derudover vil politiet kunne beslutte at iværksætte en efterforskning af, om der forelå en relation, der indebar, at borgmesteren og kommunaldirektøren var inhabile, herunder generelt inhabile.

Et kommunalbestyrelsesmedlems grove tilsidesættelse af de pligter, hvervet medfører, kan straffes efter kommunestyrelseslovens § 61. Det samme gælder, hvis en embedsmand gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelsen af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører, jf. straffelovens § 157.

En politimæssig efterforskning vil indebære, at de involverede (sigtede, vidner mv.) vil opnå beskyttelse af de retsgarantier, som retsplejeloven tilsikrer.